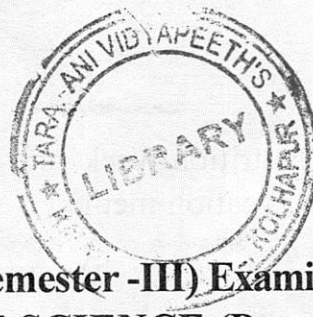

Seat No.	
----------	--

F - 30

Total No. of Pages : 4

M. A. (Part - II) (Semester -III) Examination, December - 2015
HOME SCIENCE (Paper - X) (New)
Programme Planning and Community Development
Sub. Code : 63744

Day and Date : Thursday, 10- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 02.30 p.m. to 05.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to right indicate full marks.
 - 3) Draw diagram wherever necessary.

Q1) Fill in the blanks choosing correct alternatives. [10]

- i) _____ is a statement of situation, objectives, problems and solutions.
 - a) Programme
 - b) Programme planning
 - c) Extension programme
 - d) Extension education
- ii) Programme development process has _____ steps.
 - a) seven
 - b) nine
 - c) eleven
 - d) thirteen
- iii) 'statement of objective' is the _____ of evaluation.
 - a) key - 1
 - b) key - 2
 - c) key - 3
 - d) key - 4
- iv) Programme planning should be based on _____ of people.
 - a) felt needs
 - b) interest
 - c) objectives
 - d) co - ordination
- v) 'ASHA' is related with _____.
 - a) IRDP
 - b) ICDS
 - c) WHO
 - d) NRHM
- vi) _____ is an external group representative in extension activities.
 - a) Extension worker
 - b) Leader
 - c) Extension officer
 - d) co - ordinator

P.T.O.

vii) 'राष्ट्रीय पोषण सप्ताह' साजरा करणे आणि अभ्यास सहली ही संप्रेषण पध्दतीची उदाहरण आहेत.

अ) वैयक्तिक	ब) गट
क) समुह	ड) मोठे

viii) हे सामुदायिक विकासाचे विशिष्ट उद्दिष्ट आहे.

अ) आर्थिक विकास	ब) सामाजिक न्याय
क) जनतेचा विकास	ड) प्रौढ शिक्षण

ix) कार्यक्रम ही विस्तार कार्यक्रम व्यवस्थापनातील शेवटची अवस्था आहे.

अ) नियोजन	ब) नियंत्रण
क) समन्वय	ड) मुल्यांकन

x) कार्यक्रम नियोजन प्रक्रिया हा एक भाग आहे.

अ) विस्तार नियोजन	ब) विस्तार कार्यक्रम
क) विस्तार उद्दिष्टे	ड) सामुदायिक विकास

प्र.2) कार्यक्रम नियोजनाची तत्वे - उदाहरणासह स्पष्ट करा.

किंवा

कार्यक्रम विकासाचे चक्र स्पष्ट करा.

[20]

प्र.3) सामुदायिक विकासाची उद्दिष्टे सविस्तर लिहा.

किंवा

स्वयं सहाय्यता बचत गटाची उद्दिष्टे, कार्य व रचना लिहा.

[20]

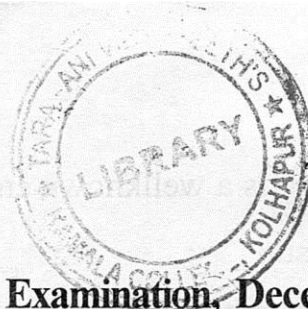
प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

- मुल्यांकनाच्या श्रेणी
- संप्रेषणाचे घटक
- विस्तार कार्यक्रमाचे महत्व
- नेत्याची वैशिष्ट्ये
- मुल्यांकनाची संकल्पना आणि मुल्यांकनाची मुल्ये

[3]

Seat No.	
-------------	--

M. A. (Part - II) (Semester -III) Examination, December - 2015
HOME SCIENCE (Paper - XI) (New)
Traditional Textiles In India
Sub. Code : 63745

Day and Date : Friday, 11- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 02.30 p.m. to 05.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw diagrams wherever necessary.

Q1) Complete the sentences choosing correct alternatives. [10]

- i) In latin language _____ means weaving.
 - a) Texture
 - b) Textile
 - c) Textilies
- ii) Irfal sarees are made in _____ village.
 - a) Jamkhandi
 - b) Hubale
 - c) Vijapur
- iii) _____ designs are used in kashmiri shawals.
 - a) Chinar leaves
 - b) Suru leaves
 - c) Lity leaves
- iv) _____ is a well known Traditional Textile from Gujrat.
 - a) Patola
 - b) Ikat
 - c) Maheshwari
- v) Maharashtraian Women wear _____ as Mahavastra.
 - a) Kanjivaram
 - b) Chanderi
 - c) Paithani
- vi) _____ process used in patola Dyeing.
 - a) Batik
 - b) Bandhani
 - c) Bandhna

- vii) _____ is a wellknown embroidery from karnatka.
- a) Kasuti
 - b) Zamphi
 - c) Saizumba
- viii) When two colours are used in making of a saree it is known as _____ saree.
- a) Dhup - chawn
 - b) Do - rangi
 - c) Mix
- ix) Fiber is used in making of a _____.
- a) Textile
 - b) Furniture
 - c) Leather
- x) Phulkari is Traditional embroidery of _____.
- a) Maharashtra
 - b) Punjab
 - c) Karanatak

Q2) Write in detail on woven and non - woven fibric. [20]

OR

Write importance of Handloom Textiles of India.

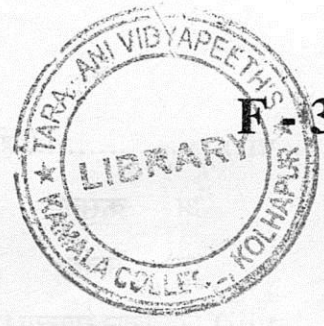
Q3) Write on 'Punjab Phulkari' [20]

OR

Write in detail on Ikat saree and orisa silk.

Q4) Write Short Answers. (Any Three) [30]

- a) Importance of Traditional Textiles
- b) Types of kashmiri shawal
- c) Types of kasuti Embroidery
- d) Paithani saree
- e) Madhubani designs

F-31

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

[10]

- i) लॅटिन भाषेत म्हणजे विणणे.
अ) टेक्सरे
ब) टेक्सटाइल
क) टेक्सटिलियस
- ii) इरकल साडी या गावात बनविली जाते.
अ) जमखंडी
ब) हुबळी
क) विजापुर
- iii) काश्मीरी शाली मध्ये या डिझाईनचा वापर करतात.
अ) चिनारची पाने
ब) सुरूची पाने
क) लिलिची पाने
- iv) हे गुजरातचे परंपरागत वस्त्र आहे.
अ) पटोला
ब) इकत
क) माहेश्वरी
- v) महाराष्ट्रीयन महिला हे महावस्त्र म्हणून परिधान करतात.
अ) कांजीवरम
ब) चंदेरी
क) पैठणी
- vi) पटोला रंगविताना प्रक्रीया वापरली जाते.
अ) बारीक
ब) बांधणी
क) बाधना

vii) ही कर्नाटकाची प्रसिध्द भरतकला आहे.

- अ) कसुती
ब) झाम्फी
क) सैजुंबा

viii) जेव्हा दोन रंगाच्या धाग्याचा वापर साडी बनावटीत केला जातो त्याला साडी असे म्हणतात.

- अ) धुँप - छाँव
ब) दो - रंगी
क) मिश्र

ix) तंतूचा वापर बनविताना करतात.

- अ) वस्त्र
ब) फर्निचर
क) लेदर

x) फुलकारी ही ची परंपरागत भरतकला आहे.

- अ) महाराष्ट्र
ब) पंजाब
क) कर्नाटक

प्र.2) विणलेले व न विणलेले वस्त्र यावर सविस्तर लिहा.

[20]

किंवा

भारतीय हातमाग वस्त्राचे महत्व यावर लिहा.

प्र.3) 'पंजाबची फुलकारी' यावर लिहा.

[20]

किंवा

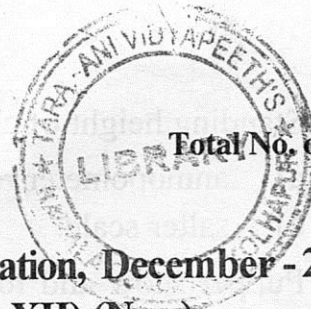
इकत साडी व ओरीसा सिल्क यावर सविस्तर लिहा.

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[30]

- अ) परंपरागत वस्त्राचे महत्व
ब) काश्मीरी शालीचे प्रकार
क) कसुनी भरतकलेचे प्रकार
ड) पैठणी साडी
इ) मधुबनी डिझाईन

F - 32

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M. A. (Part - II) (Semester -III) Examination, December - 2015

HOME SCIENCE (Paper - XII) (New)

Community Nutrition

Sub. Code : 63746

Day and Date : Saturday, 12- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 02.30 p.m. to 05.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw diagram wherever necessary.

Q1) Fill in the blanks choosing correct alternatives. [10]

- i) Success of public Nutrition study is measured in terms of effectiveness in improving _____.
 - a) Cooking methods
 - b) Nutrition Programme
 - c) Sanitation
 - d) Nutritional status
- ii) Osteomalaria occurs generally in _____.
 - a) adult and oldagepersons
 - b) school going and adolescent
 - c) preschool and schoolgoing children
 - d) infant
- iii) functions of PHC include _____.
 - a) Medical care
 - b) Medical care and family planning
 - c) Medical care, family planning and collection of vital statistics
 - d) Medical care, family planning collection of vital statistics and health education
- iv) _____ are the regulatory agents to avoid malnutrition caused by toxaemia.
 - a) Proteins
 - b) vitamins and minerals
 - c) Fiber
 - d) Water

P.T.O.

- v) Standing height of child is measured by using _____ .
- a) anmopometer rod b) anmopometer tape
c) salter scale d) beam scale
- vi) Puppet show and folk music are the _____ methods of nutrition education.
- a) formal b) informal
c) traditional d) modern
- vii) _____ is a combination of nutrition expertise and psychological skill.
- a) Nutrition counseling b) Dietetics
c) Psychological counseling d) Health counseling
- viii) Head quarter of National Institute of Nutrition is located at _____.
- a) Mumbai b) Delhi
c) Bangalore d) Hyderabad
- ix) In _____ , primary health centre is establish for a population of 20,000.
- a) Rural area b) Hilly and Tribal area
c) Urban slum d) All of these
- x) Delaying complementary feeding to infant lead to _____.
- a) PEM b) Obesity
c) Diarrhoea d) Measles

Q2) Write in detail on WHO.

[20]

OR

Explain the nutritional counseling in municipal clinics and creches.

Q3) Write on teaching aids used in nutrition education

[20]

OR

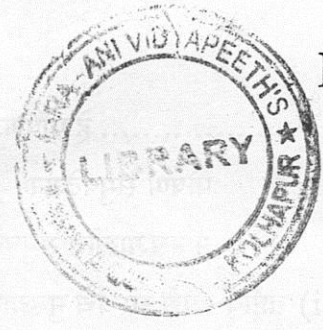
Write concept, scope and importance of community nutrition.

Q4) Write Short Answers. (Any Three)

[30]

- a) Nutritional problem of infant and preschool children.
b) Structure and services provided by polyclinics.
c) Methods of diet survey
d) Factors affecting food availability
e) Nutritional problems of adolescent and adults.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[10]

- i) सार्वजनिक पोषण अभ्यासाची यशास्विता सुधारण्याच्या परिणामकारकतेवर मोजता येते.
 - अ) अन्नशिजविण्याच्या पध्दती
 - ब) पोषण कार्यक्रम
 - क) स्वच्छता
 - ड) पोषण दर्जा
- ii) ऑस्टिओमलेशिया सर्वसाधारणपणे मध्ये आढळतो.
 - अ) प्रौढ व वृद्ध व्यक्ती
 - ब) शाळेत जाणारे व किशोरवयीन
 - क) शालयपूर्व व शाळेत जाणारे बालके
 - ड) तान्हेमुल
- iii) प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या कार्यात चा समावेश होतो.
 - अ) वैद्यकीय सेवा
 - ब) वैद्यकीय सेवा आणि कुटुंब नियोजन
 - क) वैद्यकीय सेवा, कुटुंब नियोजन आणि जीव - सांख्यिकी माहिती गोळा करणे
 - ड) वैद्यकीय सेवा, कुटुंब नियोजन, जीवसांख्यिकी माहिती गोळा करणे आणि आरोग्य शिक्षण
- iv) टॉक्सिमिआमुळे होणारे कुपोषण टाळण्याकरिता हे नियामक घटक आहेत.
 - अ) प्रथिने
 - ब) जीवनसत्त्वे व खनिजे
 - क) तंतूमय पदार्थ
 - ड) पाणी
- v) बालकाची उभी उंची मोजण्याकरिता चा उपयोग करतात.
 - अ) अन्थ्रोपोमीटर रॉड
 - ब) अन्थ्रोपोमीटर टेप
 - क) साल्टर स्केल
 - ड) विम स्केल
- vi) कठपुतळ्यांचे खेळ आणि लोक संगीत ह्या पोषण शिक्षणाच्या पध्दती आहेत.
 - अ) औपचारिक
 - ब) अनौपचारिक
 - क) पारंपारिक
 - ड) आधुनिक

